

Безсмертна В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних економічних умовах практично жодне підприємство не здатне функціонувати без залучених позик. Нагальність застосування позикових коштів пов'язана з тим, що вони дозволяють значно розширити масштаб господарської діяльності, забезпечити ефективне застосування власного капіталу, збільшити ринкову вартість підприємства.

Використання позикових коштів економічно доцільно у тих випадках, коли вони підвищують рентабельність всього сукупного капіталу, тобто коли прибутковість основної діяльності стає вище відсотків за позиками і кредитами, що повинно відповідати прийнятій фінансовій стратегії управління підприємством, а саме: обґрунтоване залучення позикових коштів. Управління позиковим капіталом вважається однією з важливих функцій фінансового менеджменту. При цьому впровадження політики залучення позикових коштів здійснюється в такій черговості [1]:

1. Аналіз існуючої практики залучення і застосування позикових коштів, в результаті чого приймається рішення про доцільність використання позикових ресурсів за певною сформованістю їх обсягів і форм. На цьому етапі дослідженню підлягає динаміка обсягів залучення позикових коштів; темпи зростання порівнюють з темпами приросту власних фінансових ресурсів, обсягів поточної і інвестиційної діяльності, загальної суми активів підприємства.

2. Встановлення цілі залучення позикових коштів, при якій ймовірністю залучення позикових ресурсів в майбутньому можуть виступати поповнення оборотних активів, формування відсутніх обсягів інвестиційних ресурсів та інші.

3. Визначення максимального обсягу запозичень у господарській діяльності, який визначається наступними факторами як ефектом фінансового важеля та фінансовою стабільністю підприємства в тривалій перспективі з

позицій як самого підприємства, так і його можливих кредиторів. Враховуючи ці вимоги, підприємство встановлює для своєї господарської діяльності межі використання позикових коштів.

4. Вартісна оцінка при залученні позикового капіталу з різних джерел і обсяг коштів, яких буде достатньо для обслуговування бажаного розміру запозичень. Результат такої оцінки виступить базою в розробці управлінських рішень з вибору альтернативних джерел залучення позикових коштів, які забезпечать задоволення потреби підприємства у позиковому капіталі.

5. Визначення структури позикових коштів які залучаються на короткостроковій і довгостроковій основі; склад основних кредиторів; формування прийнятних умов залучення запозичень.

6. Забезпечення ефективного використання кредитів і своєчасних розрахунків за ними. Ефективність управління позиковим капіталом повинна обов'язково оцінюватися, таким чином перевіряється ефективність політики управління позиковим капіталом і реалізації фінансової стратегії. Для цього можуть використовуватися показники рентабельності, оборотності, структури і динаміки позикового капіталу та інші розрахункові коефіцієнти.

Ефективність управління позиковим капіталом повинна постійно відслідковуватися з метою прийняття оперативних і своєчасних рішень. При цьому критеріями ефективного залучення кредитів можна вважати [2]:

- терміновість в наданні кредиту;
- процентна ставка за користування кредитом;
- умови виплати суми нарахованих відсотків;
- умова сплати тіла кредиту;
- інші додаткові умови які пов'язані з отриманням кредиту.

Загалом повнота терміну використання позикових коштів являє собою часовий лаг, який має відлік з початку їх отримання до повного погашення всієї суми боргу. Внаслідок чого включає в себе такі тимчасові кредитні періоди як:

1. Корисне використання – період часу, за якого підприємство безпосередньо використовує залучені кошти у своїй діяльності.

2. Пільговий період – час з моменту закінчення корисного використання позикових коштів до початку погашення боргу. Протягом даного періоду акумулюються необхідні фінансові ресурси.

3. Термін погашення – період часу, за якого здійснюється повнота виплат основного боргу і відсотків за користування позиковими засобами. Даний показник використовується за тих випадків, коли виплата тіла кредиту (основного боргу) і відсотків за ним, здійснюється не відразу після закінчення встановленого періоду використання позикових коштів, а частинами – за передбаченим графіком. Повний розрахунок за використання позикових коштів здійснюється виходячи з досягнутих цілей у їх застосуванні та сформованої фінансовим ринком практики встановлення пільгового періоду і терміну погашення.

Таким чином, використання позикового капіталу є чинником успішного безперервного функціонування підприємства, що сприяє оперативному скороченню дефіциту фінансових ресурсів і свідчить про високий ступінь надійності серед контрагентів підприємства та забезпечує підвищення рентабельності його власних коштів.

Список використаних джерел:

1. Привалова Л. В. Роль залучених фінансових ресурсів у структурі капіталу підприємства / Л. В. Привалова, Л. А. Шило // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. – 2015. – № 1(27). – С. 146–152.
2. Базартінова О. В. Управління позиковим капіталом підприємств і його основні джерела формування / О. В. Базартінова // Вісник Донецького університету економіки та права. – 2011. – № 2. – С. 125–128.